

KROPPEN, KØN, SEX, INTIMITET

Modul 5

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

BUPNET

apricot

blinc

blended learning institutions' cooperative

ENAIP
veneto

die Berater

ZUKUNFT LERNEN

SOSU

Østjylland

km

op

CARE

Læringsmål

Efter dette modul vil eleverne kunne

Forstå	forskellen mellem biologisk og socialt køn
Forstå	forskellige holdninger til sex, køn, kroppen og intimitet.
Forstå	forholdet mellem kultur og køn/krop
Opdage	kønsroller på tværs af kulturer
Anvende	effektive redskaber til at dække over den kulturelle kløft der findes, når man tager sig af personer fra en anden kultur
Beskæftige	sig kritisk med kulturelle forskelle vedrørende biologisk og socialt køn
Reflektere	over egen personlig kulturel identitet, og hvordan det kan skabe interkulturelle problemer

Introduktion

Kilde: pixy.org

audio

Spørgsmål

Hvorfor skal vi være tolerante overfor enhver form for kønsforskell?

Hvorfor skal man stadig vide noget om køn, hvis ens arbejde ikke relaterer sig til det?

Et eksempel

Kilde: pixabay.org

En 28-årig arabisk mand ved navn Abdul Nazih nægtede at lade en mandlig laborant komme ind på sin kones stue for at tage blodprøver. Hun havde lige født.

Øvelse

- Hvorfor tror du, at manden ikke ville lade den mandlige laborant tage blodprøver fra hans kone?
- Skriv dit svar ned

A row of six stylized paper figures in brown, white, and orange, holding hands in a line across the background.

BIOLOGISK OG SOCIALT KØN

Socialt og biologisk køn

- **Biologisk køn:** sæt af biologiske og fysiologiske træk, der definerer det maskuline og feminine.
- **Socialt køn:** socialt og kulturelt konstruerede identiteter/roller for mænd og kvinder.
- **Kønsidentitet:** hvordan man opfatter sig selv med hensyn til køn. Kønsidentitet er ikke binær eller statisk.
- **Seksuel orientering:** hvilket køn en person er tiltrukket af.

“Man er ikke født kvinde, men man bliver en kvinde.”

Socialkonstruktivisme

Socialkonstruktivisme

Alt, hvad vi ser og ved, er **delvist socialt konstrueret**. Det har ingen betydning uden de specifikke sociale relationer, vi indgår i og er afhængig af dem. Kønsteoretikere trækker på denne teori for at analysere kønsspørgsmål.

Kilde: pexels.com

Kønsperformativitet

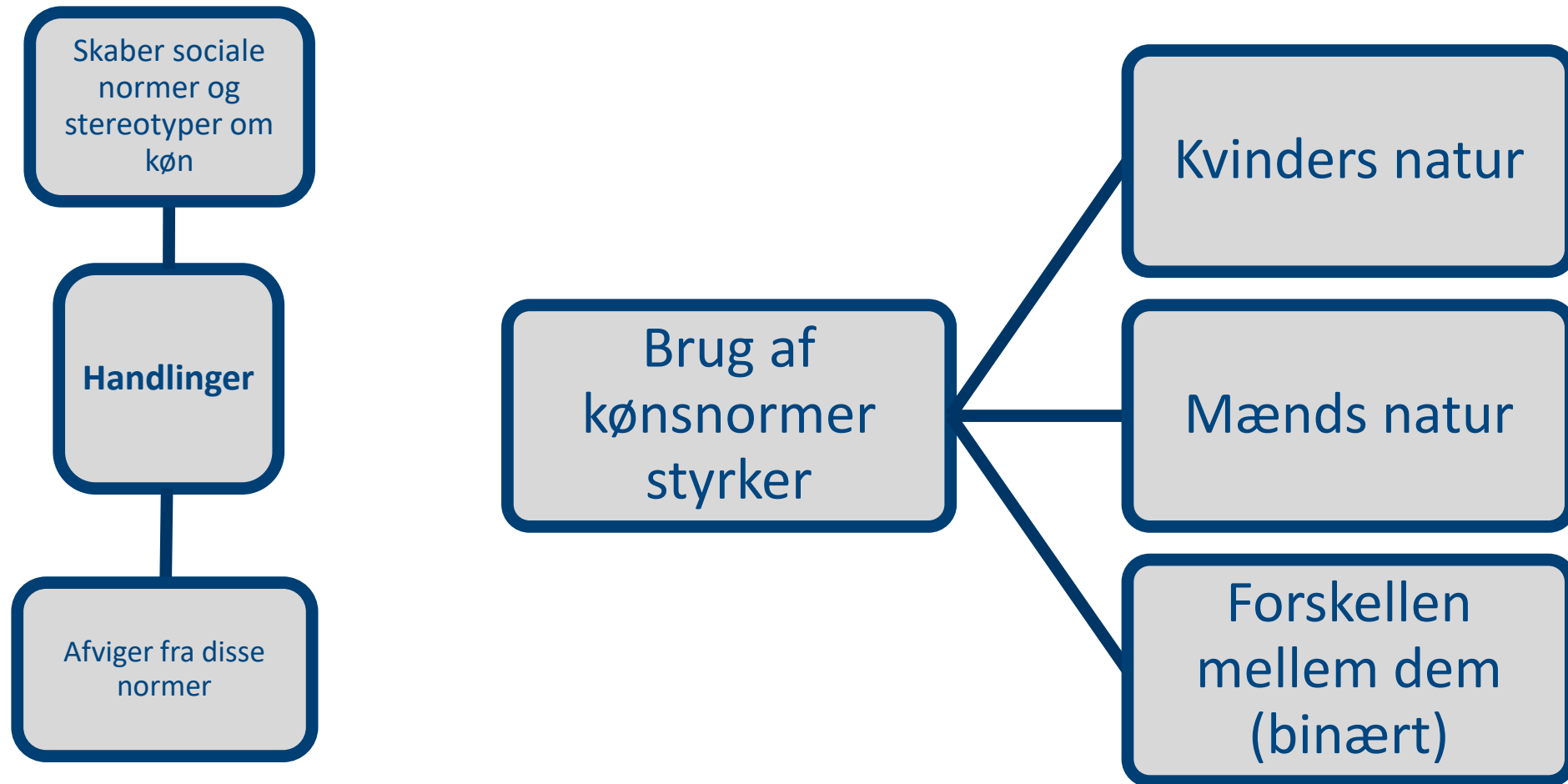
Kønsperformativitet

Identitet er konstrueret og rekonstrueret gennem gentagne handlinger. Mennesket har en tendens til at tilpasse sig på grund af socialt pres, men det er også muligt at modstå presset. Det er på denne måde, at forskellige kønsidentiteter dannes.

Køn "er en udvendig præsentation, der er styret af social sanktion og tabu"- Køn er ... en identitet opnået gennem gentagne handlinger. "

Judith Butler

Køn som en social konstruktion

Køn som en social konstruktion

Hvad er små drenge lavet af?
 Fart og lopper
 Som hvalpe, der hopper
 Det er hvad små drenge er lavet af.
 Hvad er små piger lavet af?
 Sukker og krydderi,
 Som alt det søde, vi kan li'
 Det er hvad små piger er lavet af

Øvelse

Reflekter over teksten

- Hvilke oplysninger om kønsudtryk får vi i dette rim?
- Hvordan ser vi på disse opfattelser i dag i Vesten?
- Prøv at lave en association mellem kønsudtryk-tid-rum.

Sammenfatning

- *Biologisk køn er de biologiske kendetegn, der adskiller det maskuline og feminine, mens socialt køn er den socialt og kulturelt konstruerede identitet.*
- *Ifølge teorien om kønsperformativitet konstrueres og rekonstrueres kønsidentiteten gennem gentagne handlinger.*
- *Vores daglige handlinger følger enten de sociale normer eller afviger fra dem.*

A row of six stylized paper figures in brown, white, and light orange, holding hands in a line across the middle of the slide.

KROPPEN

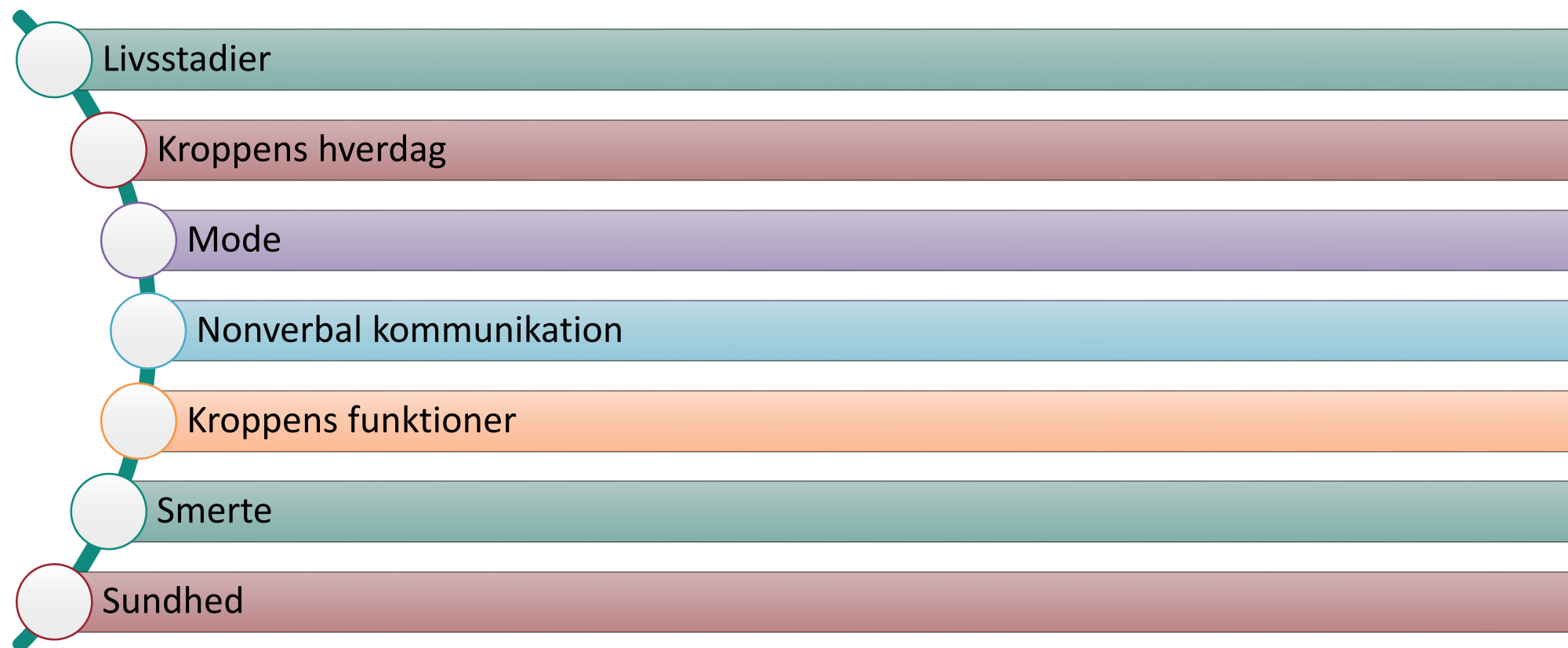
Kroppen

- Kroppen er et vigtigt element i et menneskes identitet.
- Det er igennem kroppen at identitet, kultur eller individualitet kommer til udtryk.
- Kulturer og subkulturer, såsom klasse, religion og nationalitet, påvirker den måde, hvorpå personer opfatter sig selv og andre. På tværs af forskellige kulturer kan vi møde forskellige opfattelser af kroppen.
- Det betyder, at der ikke findes noget "naturligt", når vi taler om kroppen.

Kroppen (fortsat)

- Opfattelser af kroppen er ikke kun forskellige i forhold til rum eller kultur, men også i forhold til tid. Samfund er ikke statiske, men ændrer sig konstant ("Body Culture, Body, Gender, Sexuality in Adult Trainings", 2013).
- Det afhænger af den specifikke kulturelle kontekst, hvad der anses for acceptabelt
- For eksempel kan tatoveringer og piercinger være almindelige i én kultur, men uacceptable og en grund til diskrimination i andre kulturer.

Forskelle i forhold til kropsopfattelser

Øvelse

Tænk over situationen i dit hjemland:

- Ville det være accepteret, at en lærer på en skole eller et universitet har mange tatoveringer?
- Bliver personer med mange piercinger udsat for forskelsbehandling på arbejdspladsen?

REFLECTION

Der er ingen rigtige eller forkerte svar, da der er tale om sociokulturelt betingede spørgsmål.

Sammenfatning

- *Identiteter og kulturer kommer til udtryk gennem kroppen.*
- *Der findes ikke noget, der er naturligt, når vi taler om kroppen.*
- *Kropsopfattelser ændrer sig gennem rum og tid.*
- *Vores kultur definerer, hvad der er acceptabelt ved vores kroppe.*

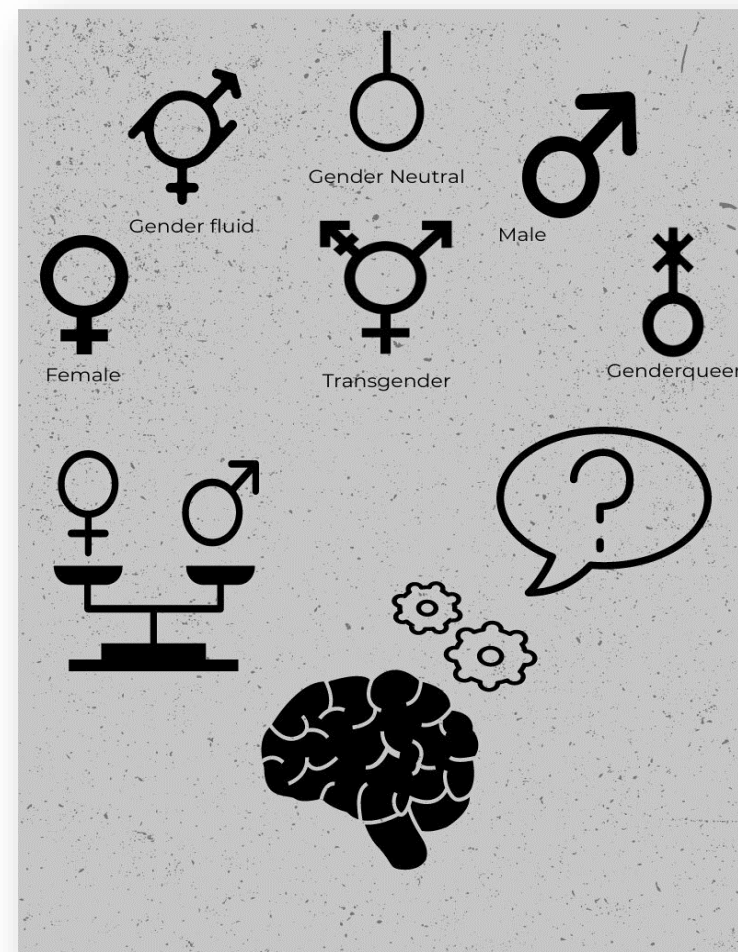

A row of six stylized paper figures in brown and white, holding hands in a circle, set against a light blue background.

KULTURER OG KØN

Kulturer og køn

Kulturanthropologien ændrede den almindelige opfattelse af, at mennesker er ens alle steder. Antropologien viste, at flere aspekter af menneskets eksistens og liv, såsom seksualitet, følelser, sociale relationer og strukturer, er meget forskellige alt efter kultur

Lavet med Piktochart.com

Kulturer og køn

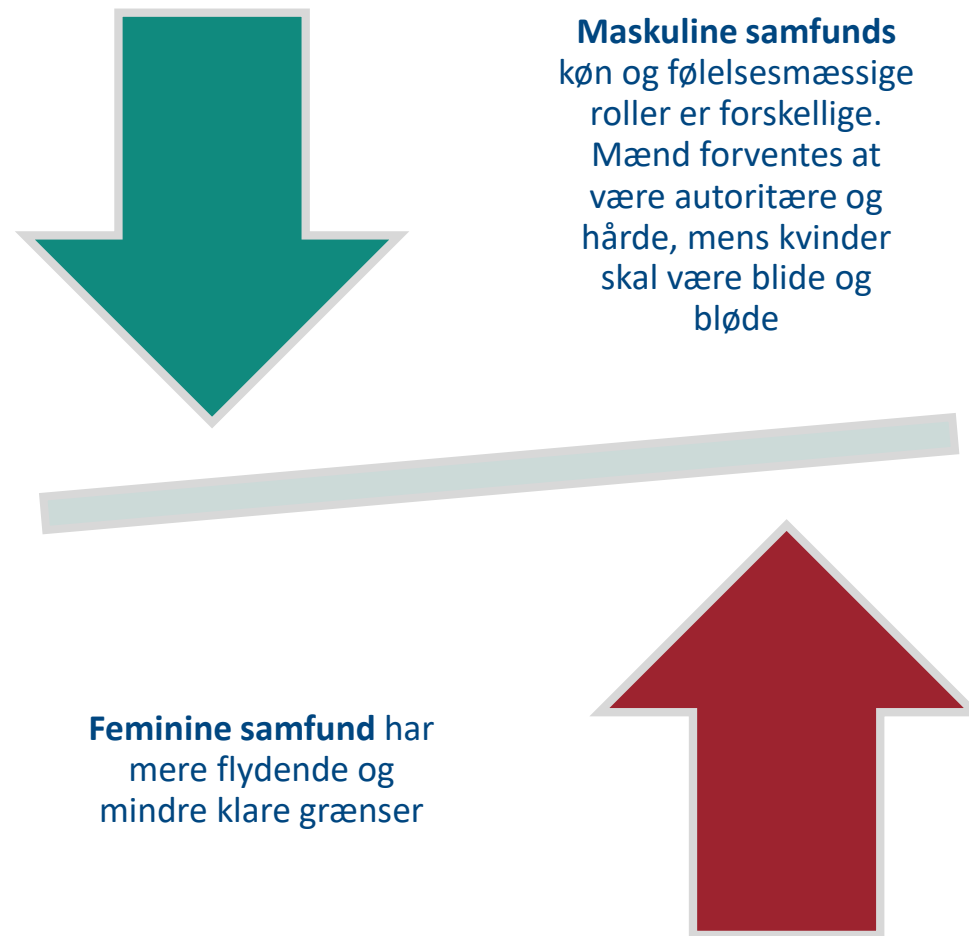
- Seksualitet er et vigtigt aspekt af alle kulturelle og nationale identiteter. Etniske og racemæssige grænser identificeres også som seksuelle grænser. Nationer definerer og fastholder seksualitet.

Normativ heteroseksualitet

- *Definerer hvilken seksuel identitet, orientering og adfærd, der er acceptabel inden for en nations og kulturs grænser.*
- *Afvigelser fra reglerne er ikke blot uacceptable, men bekæmpes også, fordi de forstyrrer den nationale og etniske ideologiske konstruktion*

Kulturer og køn

Hver kultur bestemmer kønsrollerne inden for sine grænser. Disse roller skabes gennem kommunikation, fordi kommunikation påvirker og former vores ideologier og måder at tænke på. Det påvirker også forskellene med hensyn til kønsroller. Forskellene mellem kønsroller og kønsmanifestationer er udtryk for specifikke værdier og normer. (Neculaesei, 2015)

Kulturer og køn

Forskellige kulturer ser forskelligt på kønsudtryk og kønsroller. Magtfordelingen mellem kønnene bør ikke betragtes som "normal" i nogen kultur, fordi den afhænger af tid og rum. De etablerede magtforhold er ikke stabile, men snarere dynamiske. Hvad mennesker fra én kultur ser som en begrænsning, ser andre som normalt.

Kilde: pixabay.com

Øvelse

- Hvilken slags kultur lever du i?
- Hvilke muligheder er der for en ændring af magtforholdene mellem kønnene?
- Reflekter over aktuelle sager og debatter, der er opstået i dit land om køn, ligestilling mellem kønnene og kønsroller.

Sammenfatning

- Kulturanthropologien har vist, at seksualitet, følelser, sociale relationer og strukturer er forskellige fra kultur til kultur.
- Etniske og racemæssige grænser identificeres også som seksuelle grænser.
- Hver kultur bestemmer kønsrollerne inden for sine grænser. Maskuline vs. feminine samfund.
- De eksisterende magtforhold mellem kønnene er ikke stabile.

A row of six stylized paper figures in brown, white, and light orange, holding hands in a circle. The word 'INTIMITET' is centered over them.

INTIMITET

Individualisme vs. kollektivisme

Intimitet er forskellig på tværs af kulturer. Disse forskelle hænger sammen med begreberne individualisme og kollektivisme. (Marshall, 2008)

Individualisme

- verbale, eksplicitte, direkte og udtryksfulde kommunikationsstile, der lægger større vægt på at dele personlige oplevelser for at øge intimitet.
- Der er større risiko for sårbare afsløringer, hvis man indgår i mange relationer, men det kan have færre sociale konsekvenser.

Kollektivisme

- indirekte, nonverbale, tvetydige kommunikationsstile der lægger mindre vægt på at dele personlige oplevelser.
- Tæt knyttede netværk øger sandsynligheden for, at uhensigtsmæssige afsløringer vil blive kritiseret meget negativt

Quiz

Kilde: pixabay.com

Forestil dig, at du er en ung pige i den gamle hinduistiske kultur. Hvilken slags kys ville du bruge?

a. Fransk kys: et elskovskys, hvor partnernes tunger strækker sig ud for at røre hinandens læber eller tunge

b. Gribende kys: når vores underlæbe rører ved vores partners underlæbe, uden at røre overlæben

c. Kraftfuldt kys: når vi rører ved vores partners underlæbe med stor kraft

d. Berøringskys: når vores tunge rører vores partners læbe, vi lukker øjnene og vores hænder rører vores partners

Quiz

Det rigtige svar er:

b. Gribende kys: når vores underlæbe rører ved vores partners underlæbe, uden at røre overlæben

Kilde: <https://giphy.com>

Sammenfatning

- *Intimitet er forskellig i forskellige kulturer (kollektivisme vs. individualisme).*
- *Individualistiske kulturer fremmer intimitet og personerne bruger udtryksfulde kommunikationsstile.*
- *Kollektivistiske kulturer foretrækker indirekte, nonverbale, ikke-ekspressive kommunikationsstile.*

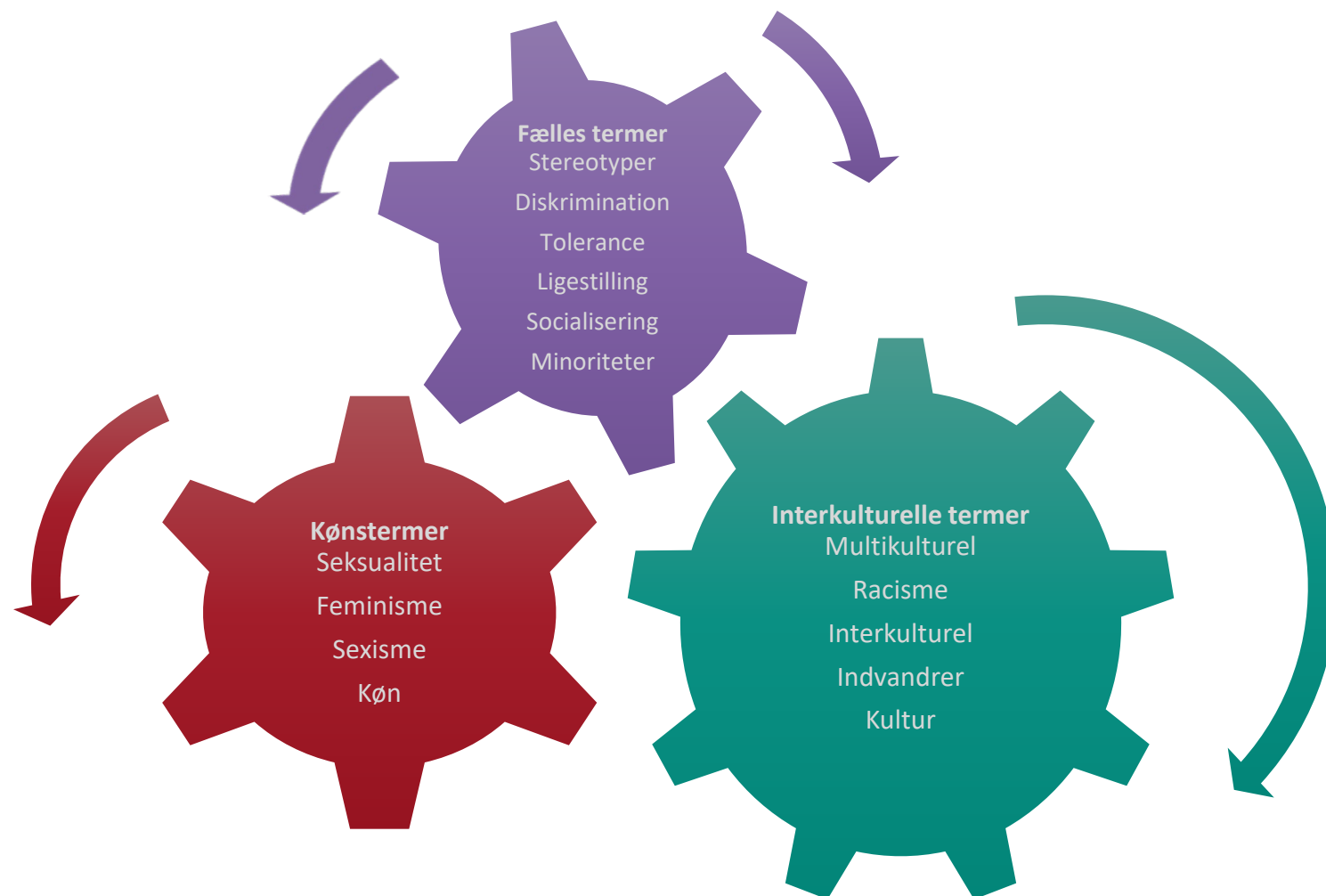
A background illustration of a row of stylized human figures in various shades of brown and white, holding hands in a circle, symbolizing unity and diversity.

INTERKULTURELLE KOMPETENCER I SUNDHEDSSEKTOREN

Interkulturel kommunikation og køn

Disse begreber
vedrører
interkulturel
kommunikation
og køn.

De er ofte
indbyrdes
forbundet.

Interkulturelle kompetencer og køn

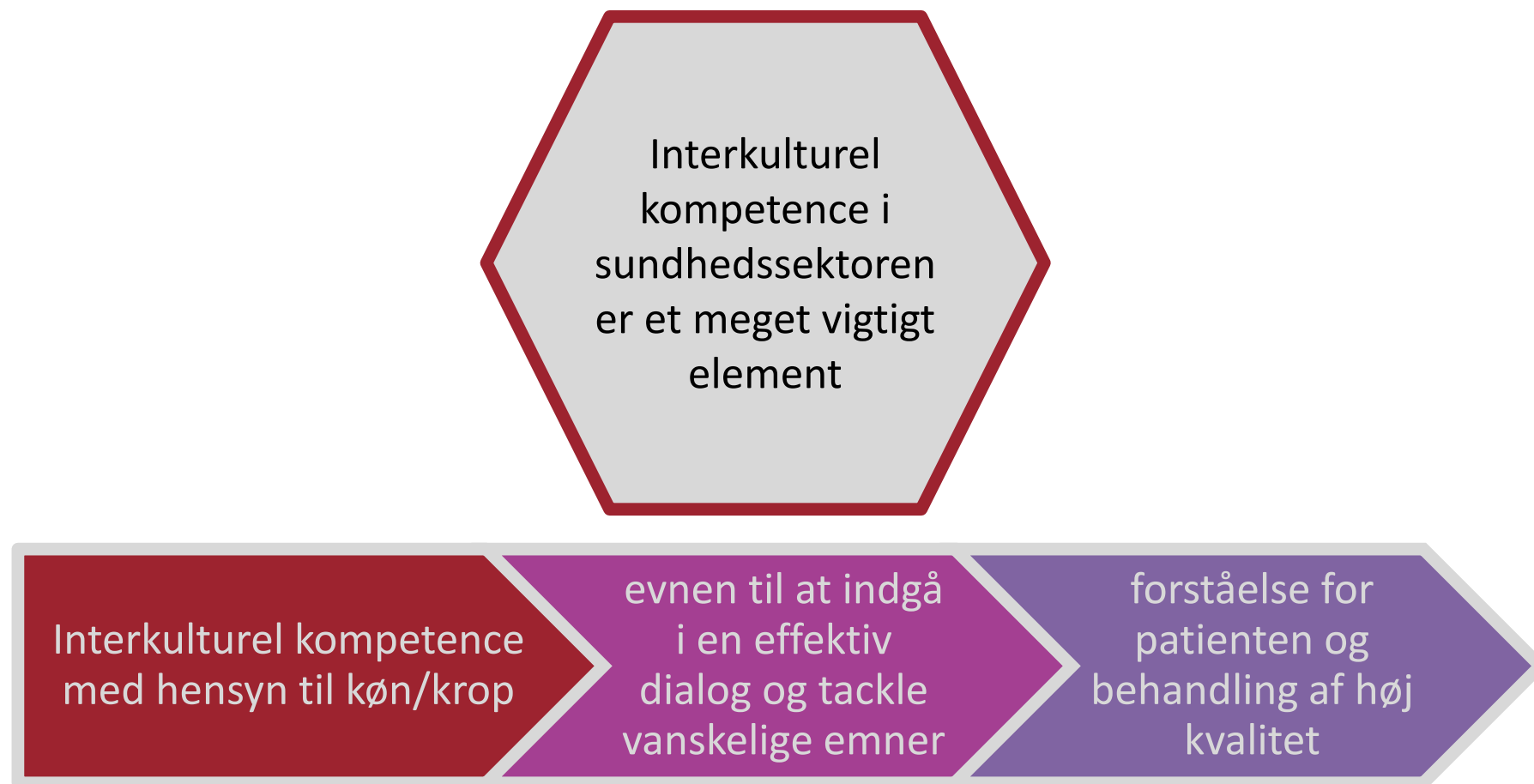
Der er **ikke**
nødvendigt

- at være opmærksom på og kende alle de sex- og køns-"sprog", der findes
- at tolerere alle seksuelle adfærdsmønstre og normer

Det **er**
nødvendigt

- at være i stand til at forstå relativiteten af rigtigt og forkert, etisk og uetisk med hensyn til kønsnormer
- at kunne reflektere og være åben over for mangfoldighed
- at forstå sig selv og sine kulturelle normer

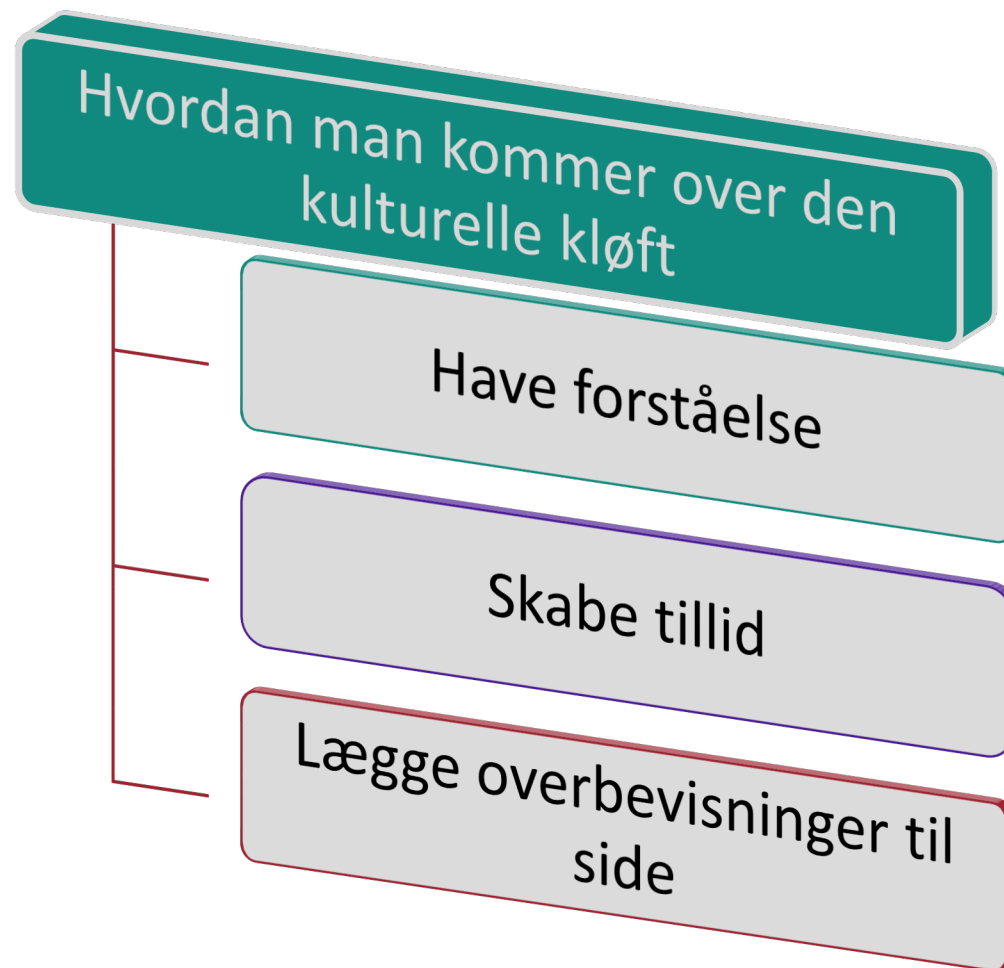
Interkulturelle kompetencer i sundhedssektoren

Interkulturelle kompetencer i sundhedssektoren

Kilde: pixy.org

Øvelse/casestudie (1)

- Lamar Johnson, en 33-årig afroamerikansk patient, blev set som en "hyppig gæst" af sygeplejerskerne og lægerne på skadestuen (et udtryk, der bruges til at beskrive personer, der gentagne gange kommer på hospitalet med de samme symptomer hver gang, og som ofte antages at være stofmisbrugere). Hver gang han kom ind og klagede over ekstrem hovedpine, fik han smertestillende medicin og blev sendt hjem. Den sidste gang han kom ind, blev han indlagt på intensivafdelingen, hvor sygeplejersken Courtney lige var begyndt at arbejde. Da hun hørte ham blive beskrevet som en hyppig gæst, spurgte hun en anden sygeplejerske, hvorfor man troede, at han var stofmisbruger. Hun fik svaret: "Han har ikke andet at lave; jeg er ikke sikker på, hvorfor han tror, at vi kan støtte hans stofmisbrug".
- Hvad er dine tanker efter at have læst denne historie?
- Hvordan forklarer du sundhedspersonalets adfærd?
- Hvad ville du gøre, hvis en person som Lamar Johnson dukkede op på det hospital/den institution, hvor du arbejder, og havde de samme symptomer?

Øvelse/casestudie (1)

Selvom Courtney siger, at hendes instinkter fortalte hende, at der var noget andet på færde, så hun hans tatoveringer, hans grove opførsel og fulgte det, som alle andre sagde. Mens hun kørte ham til en CT-scanning, fik mr. Johnson en diskusprolaps og døde. Det viste sig, at han havde en sjælden form for meningitis, og at han virkelig led af alvorlig hovedpine. Hvis nogle af medarbejderne ikke havde set ham som en narkoman ved et af hans tidligere besøg, kunne hans liv måske være blevet reddet. Denne hændelse gjorde indtryk på Courtney, som svor at hun aldrig nogensinde ville dømme en patient på udseende, men stole på sine instinkter i stedet for at lade sig påvirke af andre.

- Ville du gøre noget anderledes, nu hvor du har læst om slutningen på denne historie?
- Tror du, at hans tatoveringer påvirkede sundhedspersonalets adfærd?

Øvelse/casestudie (2)

- Amiya Nidhi var en ung kvinde i tyverne, som for nylig var immigreret til USA fra Indien. Hun var på hospitalet for at føde. Hendes støtteperson var hendes søster, Marala. Marala blev ved med at sige til hende, at hun skulle få en epiduralbedøvelse, men Amiya sagde, at selvom hun gerne ville have en, kunne hun ikke få en, da hendes mand ikke ville tillade det.
- Hvad mener du om forholdet mellem Amiya og hendes mand?
- Hvad tænker du om Amiya?
- Hvordan ville du håndtere denne situation som sundhedspersonale?

Øvelse/casestudie

- Hvad Amiya's sygeplejerske gjorde:

Sygeplejersken Cindy overhørte samtalen. Da hun havde lært, at mændene er autoritetsfigurer i det traditionelle indiske hjem, gik hun hen for at tale med hr. Nidhi. Hun forklarede, hvorfor det ville være godt med en epiduralbedøvelse. Hun sagde, at han virkede glad for, at hun kom hen til ham og snakkede om det. Han sagde, at han ville tænke over det og give hende besked. Ca. 30 minutter senere kom han hen til Cindy og fortalte hende, at han gerne ville have, at hans kone skulle have en epiduralbedøvelse. Alle var glade. Ved at bruge kulturel kompetence hjalp Cindy sin patient med at få den pleje, hun ønskede, samtidig med at hun respekterede autoritetsstrukturen i familien.

Sammenfatning

- *Interkulturel kompetence vedrørende køn/krop er evnen til at indgå i en effektiv dialog og tackle vanskelige emner.*
- *Interkulturel kompetence vedrørende køn/krop betyder at*
 - *Forstå relativiteten af rigtigt og forkert*
 - *Være reflekterende og åben over for forskellighed*
 - *Forstå sig selv og sine kulturelle normer*

General sammenfatning

- *Kønsidentiteter dannes gennem gentagne handlinger, der har en tendens til at tilpasse sig det sociale pres.*
- *Det er igennem kroppen, at identiteter, kulturer og individualiteter kommer til udtryk. Opfattelsen af kroppen er forskellig på tværs af rum og tid.*
- *Hver kultur bestemmer kønsrollerne inden for sine grænser. Magtfordelingen mellem kønnene er også tids- og rumrelateret.*
- *Forskelle i forhold til intimitet hænger sammen med begreberne individualisme og kollektivism.*
- *Interkulturel kompetence i sundhedssektoren er ikke ensbetydende med godkendelse af alle seksuelle normer, men med forståelse og respekt for forskellighed.*

Refleksion

- Overvej 3 af dine adfærdsmønstre, der er forbundet med køn og krop, som du nu identificerer som kulturelt inkompetente:
 - 1.
 - 2.
 - 3.
- Hvad vil du gøre anderledes som følge af undervisningen?

Yderligere information

- <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/womenmen/index.html?lang=en>
- <https://open.lib.umn.edu/sociology/chapter/11-1-understanding-sex-and-gender/>
- <https://opentextbc.ca/introductiontosociology/chapter/chapter12-gender-sex-and-sexuality/#:~:text=Sex%20refers%20to%20physical%20or,with%20being%20male%20or%20female.>
- <https://plato.stanford.edu/entries/feminism-gender/#SexDis>
- <https://courses.lumenlearning.com/cochise-sociology-os/chapter/the-social-construction-of-gender/>
- <https://opentextbc.ca/socialpsychology/chapter/person-gender-and-cultural-differences-in-conformity/>

Referencer

- Waterford One World Centre, Asamblea de Cooperacion por la Paz, CEMEA Aquitaine, & CEMEA Piemonte. (2011). *The Gender and Intercultural Awareness Network Resource for Teachers and Trainers*. Waterford One World Centre. Retrieved January 29, 2021, from <http://wp5.developmenteducation.ie/resource/the-gender-and-intercultural-awareness-network-resource-for-teachers-and-trainers/>
- BODY Culture, Body, Gender, Sexuality in Adult Trainings. (2013). *BODY IN CULTURE – CULTURE IN BODY*. <http://www.bodyproject.eu/media/Final-anthology-mht-May2013.pdf>
- Galanti, G. A. (2014). *Caring for patients from different cultures*. University of Pennsylvania Press.
- Marshall, T. C. (2008). Cultural differences in intimacy: The influence of gender-role ideology and individualism—collectivism. *Journal of Social and Personal Relationships*, 25(1), 143–168. <https://doi.org/10.1177/0265407507086810>
- Neculaesei, A.-N. (2015). *CULTURE AND GENDER ROLE DIFFERENCES*. *Cross-Cultural Management*, 31–35.

This learning module has been developed as part of an Erasmus+ KA2 project
INTERCULTURAL CARE IN THE SOCIAL AND HEALTHCARE SECTOR (I-CARE)
and is funded with support from the European Commission.

This work is licensed under the Creative Commons
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 License
© 2021 by I-CARE Consortium

*This publication reflects the views of the authors only, and
the Commission cannot be held responsible for any use
which may be made of the information contained therein.*

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

